

"Celo carstvo u 18. veku, veli Ranke, bilo je podeljeno na timare i spahiluke: i tih spahija iznosilo je na 132.000 ljudi." Spahije su bile privilegisani vojnici. Oni su bili obvezani da ratuju u svako doba na poziv sultanov, zato im se davalo pravo da uzimlju neki prihod (obično desetak od zrna i stoke) od jednog ili više sela. To pravo bilo je nasljedno u njiovoj porodici. Ali prava svojine oni nisu imali kao begovi u Bosni, niti su imali pravo da sude raji, niti da im raja kuluči. Kao što rekoh, to su bili privilegisani vojnici kojima je, mesto večite penzije iz državne kase, bio odvojen neki deo raje kao porodični prihodni izvor.

a spahijama dolazili su janičari. Njih je bilo na 150.000; bili su podeljeni na orde i rastureni po svoj turskoj carevini sa vrhovnom komandom u Carigradu. Na taj način oni su bili vojnička celina, koja je držala jedinstvo turske ~arevine. Oni su čuvali carske gradove i zato primali platu iz carske hazne, osim toga dobijali su negde prihode od đumruka i druge povlastice. U mirno vreme po varošima radili su zanate, i trgovali ali u svako doba obvezani su bili da vrše carsku službu. To je bila istočnjačka, regularna vojska.

Tako je bila organizovana turska vojnička sila. Upravo ogromna većina Turaka i muamedanaca u opšte bili su vojnici. Pokorena raja bila je izvor odakle su oni dobijali svoje izdržavanje. Vrhovna politična i administrativna vlast u oblastima bila je u rukama paše. U mirno vreme pašaluci su se obično kupovali. Ali i bez toga paše su gledale da što većma iscede potčinjenu raju. Paša je bio obvezan da plaća danak u centralnu kasu, koji se na svaku oblast određivao odsekom, on je izdavao platu janičarima u njegovoj oblasti i plaćao sve druge upravne troškove. Razume se, njemu je bilo ostavljeno neograničeno pravo da sve te izdatke naplati od raje kako zna. Carski harač, koji je plaćala svaka muška glava od sedme godine bio je do duše određen, ali popis duša u pašaluku nije postojao, i paša je porezu određivao odsekom na nahije, pa je ostavljao nahijskim kne zovima, da je oni porežu na sela i pojedine kuće i naplate kako znadu. Osim toga paša je uzimao za se danak u raznim formama: u vidu kuluka, (tako su nekada seljaci iz cele Srbije bili prinuđeni da rade na pašinoj zemlji po 100 dana u godini); ili u sirovim proizvodima ili u novcu ili sve u isto vreme. Ovakve su poreze za svoj račun udarali izvršni organi pašini u nahijama - muselimi.

Upravo paše su izgledale kao neki zakupci državnih prihoda u oblastima i njihova je sva briga bila o tome da isteraju od svog zakupa što veću čistu asnu. U njihovim je rukama istina bila vrhovna policijska, vojnička i finansijska uprava, ali u svima tim granama uprave oni nisu